

Handläggare: Annika Jalap-Hermanson
Telefon: 08-508 36 222

Till
Äldrenämnden

MBL-version

Kompetensutveckling inom äldreomsorgen Förslag till inriktning för år 2007

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar följande.

Kompetensutvecklingsplanen för äldreomsorgen för år 2007 godkänns.

Gunnel Rohlin
Direktör

Sammanfattning

För år 2007 avsätts 10 mkr av projektmedel från projektet för kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Främst kommer programmet under året att erbjuda grundutbildningar för vårdpersonal samt fortbildning för olika yrkesgrupper inom äldreomsorgen bl.a. inom områdena demensvård, ledarutveckling, ergonomi, juridik, handledning, dokumentation.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats av Äldreförvaltningens stab i samråd med förvaltningens övriga enheter. Synpunkter har inhämtats från övriga inom Äldreförvaltningen samt från olika personalgrupper inom äldreomsorgen. De fackliga organisationerna har fått information enligt MBL § 19 den 22 mars 2007 och § 11 den 10 april 2007. Ärendet har behandlats i Kommunstyrelsens pensionärsråd den 12 april och lokala handikapprådet den 11 april 2007.

Bakgrund

Inom äldreomsorgen var 9 157 personer månadsanställda februari 2007 varav 8072 arbetar nära de äldre. Inom en tioårsperiod kommer ett större antal medarbetare att behöva rekryteras främst beroende på pensionsavgångar. Vård och omsorg, liksom avancerad hemsjukvård ges i allt större utsträckning i den egna bostaden. Vård i livets slutskede förekommer allt oftare i särskilt boende i stället för som tidigare på sjukhus. Tillgång till välutbildad och kompetent personal är av avgörande betydelse för kvaliteten inom stadens äldreomsorg. Att rekrytera, utveckla och behålla kvalificerad personal förutsätter ett medvetet långsiktigt utvecklingstänkande. Staden måste vara en attraktiv arbetsgivare.

Sedan 1998 har staden erbjudit högskolekurser t.ex. inom organisation och ledarskap, psykiatri och demens. För vård- och omsorgspersonalen fanns kortare specialiserade kurser i t.ex. handledning, demens, psykiatri och nutrition. Staden har under 2003-2006 via dess kompetensfond haft ett omfattande utbildningsutbud. Cirka 1400 anställda har genomgått grundutbildning, cirka 1000 poängutbildning inom högskolan, 4400 kortare kurser samt cirka 7 300 har deltagit i något seminarium.

Äldrenämnden beslutade den 16 januari 2007 att ge Äldreförvaltningen i uppdrag att under våren anordna grundutbildningar för 150 anställda.

Förvaltningens förslag

Kompetensutvecklingsprogrammets ansvarsområde

Det finns 30 miljoner kronor avsatta för kompetensutveckling av personal inom äldreomsorgen i staden. I såväl statliga som kommunala styrdokument poängteras vikten av att alla medarbetare har någon form av grundutbildning. Stadens medarbetare ska ha en fastställd grundkompetens. Utöver detta finns behov av spetskompetens inom olika områden.

Huvudansvaret för medarbetarnas kompetensutveckling ligger på utförarna. Äldreförvaltningens utbud ska ses som ett komplement till stadsdelsnämndernas egen personalutveckling.

Äldreförvaltningen kommer att bjuda in olika yrkesgrupper till referensgrupper för att diskutera utbildningarnas utformning.

Staden har sedan 2002 ramavtal med ett stort antal privata äldreomsorgsutförare. Den gällande lagstiftningen medger inte att privata utförare kostnadsfritt kan delta i stadens kompetensutveckling.

Inriktning av kompetensutvecklingsprogrammet 2007

Grundutbildningar

I den inventering av utbildningsbehoven inom äldreomsorgen som genomfördes i december 2006 har stadsdelarna uppgivit ett omedelbart behov av grundutbildning för 1050 anställda. Äldreförvaltningen kommer det närmaste året att koncentrera satsningen på att ge anställda utan någon utbildning 550 gymnasiepoäng, motsvarande vårdbiträdesutbildningens karaktärsämnen. Både validering och språkstöd ska erbjudas. Utbildningarna är på deltid. Meningen är att de anställda ska få gå utbildningarna på betald arbetstid men även avsätta fritid för viss del av studierna.

Ett återkommande bekymmer är kursdeltagare som har problem med att bli godkända i kurserna på grund av att de har stora svårigheter med svenska språket och/eller saknar studievana. Förvaltningen kommer därför att, tillsammans med utbildningsförvaltningen, söka EU-medel för att utveckla och genomföra grundutbildningar för de anställda som har den sämsta skolunderbyggnaden och sämsta kunskaperna i svenska.

Kortare kurser och seminarier

Kortare kurser och seminarier kommer att erbjudas alla personalkategorier. Kompetensutveckling inom demensområdet, både grundläggande och specialiserad, kommer att ägnas speciell uppmärksamhet bl.a. för att ge förvaltningarna möjlighet att bilda demensteam.

För att sprida forskningsresultat till olika yrkesgrupper inom äldreomsorgen kommer Äldreförvaltningen att anordna seminarier tillsammans med bl.a. Stiftelsen Äldrecentrum.

Högskoleutbildningar

Under våren 2007 kommer en upphandling av utbildningsanordnare att ske. De tjänster som kommer att upphandlas är både längre högskolekurser, kortare specialiserade kurser samt seminarier.

Utbildning för legitimerad personal

Utbildning för legitimerad personal kommer under året främst att tillgodoses genom kortare kurser och seminarier för olika specialistgrupper. För medicinsk ansvariga sjuksköterskor (MAS) kommer speciella utbildningar att ordnas.

Äldreförvaltningen kommer att undersöka förutsättningarna för att utveckla specialistfunktionen som demenssköterska/demenssjuksköterska.

Övrig utbildning/utveckling inom området

Behovet av utveckling inom beställarfunktionerna är ett angeläget område. Revisionskontoret konstaterar i sin revisionsplan 2006/2007 bl.a. att det brister i systematisk uppföljning, samverkan med andra aktörer och i informationsskyldigheten till de äldre. Socialstyrelsen har beskrivit ett antal

områden som är av betydelse för kvalificerade socialarbetare inom äldreomsorgen. Utbildning inom dessa kan på sikt leda till en ”karriärstege/kompetenstrappa” med obligatoriska moment för biståndshandläggarna.

Under året kommer ett samarbete med personalstrategiska avdelningen att påbörjas vad gäller kompetenshöjning för stadens enhetschefer inom äldreomsorgen.

Kompetensutveckling kommer mer och mer att ske på eller nära den egna arbetsplatsen. Det är viktigt att utveckla och pröva nya metoder för t.ex. studiecirkelsmetodik, lokala lärmiljöer och e-lärande.

Ett e-lärande på arbetsenheten gör det dels möjligt att utbilda hela enheten samtidigt i studiecirkelform, dels möjligt för de enskilda anställda att i sin egen takt höja sin kompetens. På stadens Kompetensplats finns nätbaserade utbildningar för olika personalgrupper. Det som närmast kommer att utvecklas är en utbildning i kostfrågor.

Förvaltningen, tillsammans med personalstrategiska avdelningen, håller på att bygga upp ett samarbete med Karolinska institutet bl.a. för att kunna erbjuda praktikplatser i stadens verksamheter.

Kravmärkt yrkesroll

Projektet Kravmärkt yrkesroll har på ett framgångsrikt sätt tagit fram yrkeskrav för vård- och omsorgsycket. Det har också definierats vilka kunskaper som krävs för att klara yrkeskraven och sedan låtit validera de anställda mot dessa yrkeskrav. Valideringen utförs av yrkesbedömare som validerar de anställda mot de sex uppställda yrkeskraven. Staden kommer att följa det fortsatta arbetet med validering både mot yrkesbevis och betyg.

Statliga stimulansmedel

Kompetensstegen är en nationell satsning för att stödja kommunernas kvalitets- och kompetensutveckling inom vård och omsorg om äldre. Under åren 2005 – 2008 kommer sammanlagt 1 miljard kronor att fördelas till Sveriges kommuner. Totalt har staden t.o.m 2006 beviljats 68,7 miljoner kronor. Kompetensfonden har t.o.m 2006 samordnat stadsdelsnämndernas ansökningar. 2007-2008 kommer samordningen att ske i samverkan mellan Äldreförvaltningen och Personalstrategiska avdelningen vid Stadsledningskontoret.

I sex projekt var Kompetensfonden delaktig. Deltagandet fortsätter via Äldreförvaltningen. De aktuella projekten är följande:

- Specialistkompetens
- Lärande på arbetsplatsen
- Fortbildning för biståndshandläggare
- Individuella kompetensanalyser (avslutat under 2006)
- Nationell fortbildning för enhetschefer inom äldreomsorgen, 20 poäng

- APU-forum, projektet ska utveckla nätverk, pedagogiska modeller och metoder för olika former för handledning.

Förvaltningen kommer under året att samarbeta med stadsdelsförvaltningarna för att tillsammans med dessa planera kompetensutveckling som kompletterar de satsningar förvaltningarna gör inom ramen för de statliga stimulansmedlen.

Äldreförvaltningen föreslår Äldrenämnden att godkänna inriktningen av kompetensutvecklingsprogrammet i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Bilaga

Planerade utbildningar 2007

Grundutbildningar

- Vårdbiträdesutbildning med inslag av validering, 550 gymnasiepoäng, 30 platser (pågår)
- Vårdbiträdesutbildning, 550 gymnasiepoäng, 30 platser (pågår)
- Undersköterskeutbildning, 600 gymnasiepoäng, 60 platser (pågår)
- Kurs i psykiatri, 200 gymnasiepoäng, 30 platser (pågår)

- Vårdbiträdesutbildning med inslag av validering, 550 gymnasiepoäng 60 platser
- Vårdbiträdesutbildning med stöd i svenska 550 gymnasiepoäng, 30 platser

Högskoleutbildningar

Seminarier och kortare poängutbildningar inom demens, professionellt förhållningsätt, stroke

Kortare kurser

- Demens
- Juridik för biståndshandläggare
- Juridik för medicinskt ansvariga sjuksköterskor
- Handledarutbildningar
- Läkemedelskunskap
- Vardagsrehabilitering och ”kultur i vården”.
- Kommunikation/bemötande speciellt riktade till demenshandikappade.
- Ergonomi
- Dokumentation för legitimerad personal
- Ledarskapsutveckling för enhetschefer
- Kvalitetsarbetsutbildningar